

Mottaker
Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO
Norge

Deres ref.:

Vår ref.: 2013/0811-3

Saksbehandler: Therese Johannessen
Saksansvarlig: Gjermund Nese

Dato: 28.01.2014

Svar på høring - utkast til regler om systemviktige finansinstitusjoner

Innledning

Det vises til Finansdepartementets brev 11. november 2013 om utkast til regler om systemviktige finansinstitusjoner, utarbeidet av Finanstilsynet i samarbeid med Norges Bank.

Finansdepartementet har bedt Finanstilsynet, i samarbeid med Norges Bank, å vurdere kriterier for identifikasjon av systemviktige finansinstitusjoner og verdipapirforetak, samt særlige krav til soliditet og virksomhetsregler for slike institusjoner og foretak.

Konkurransetilsynet vil innledningsvis påpeke at reglene som foreslås i denne høringen også må sees i sammenheng med øvrige regler som nå innføres i det norske bankmarkedet. Det vises her særskilt til Konkurransetilsynets høringsuttalelse 23. mai 2013 om beregningsgrunnlag for kapitalkrav¹ der Konkurransetilsynet påpekte at man

"prinsipielt [...] for å sikre like vilkår for markedstilgang og dermed stimulere konkurransen, bør tilstrebe like rammevilkår innenfor EU/EØS området og at man således bør søke å unngå særnorske regler. Etter Konkurransetilsynets syn vil harmoniserte rammevilkår innenfor EU/EØS være av betydning for ikke å vri konkurransen som skjer ved etablering over landegrensene".

Konkurransetilsynets merknader

Konkurransetilsynet ønsker først å knytte en generell kommentar til at de konkurransemessige effektene av regelverket i liten eller ingen grad synes å være vurdert i det foreliggende utkastet. Dette er beklagelig både sett hen til størrelsen og den samfunnsmessige betydningen finansinstitusjonene innehar. Skjerpede kapitalkrav kan ha konkurransemessige virkninger som trekker i ulike retninger. På den ene siden kan det gi en konkurransemessig ulempe å måtte bygge opp ekstra kapitalreserver, ved at det reduserer konkurranseevnen sammenliknet med institusjoner som er utsatt for mindre strenge krav. Samtidig er det mulig at høye

¹ Konkurransetilsynets sak 2013/0243-3.

kapitalkrav gjør at disse institusjonene kan oppfattes som mer solide enn sine konkurrenter, og derigjennom kan oppnå en konkurransefordel.

Videre vil kapitalkrav for systemviktige institusjoner kun rette seg mot norske banker og ikke mot utenlandske banker med virksomhet i Norge ("filialer"). Det er en mangel ved Finanstilsynets utredning at de konkurransemessige effektene av dette ikke er belyst. I denne sammenheng stiller Konkurransetilsynet også spørsmål ved at Finanstilsynet ikke synliggjør regelverkets betydning for konkurranseevnen til bankene som blir underlagt norsk regulering, sammenliknet med bankene som ikke blir underlagt de samme kravene. EU/EØS-regelverket er ment som et fullharmoniseringsregelverk, og det konstateres at Finanstilsynet ikke synliggjør hvilken effekt særnorske regler har på konkurransen, eller om disse bankene er stilt ovenfor tilsvarende regler i sine hjemland. I denne sammenheng vises det igjen til høringen om beregningsgrunnlag for kapitalkrav, som også i hovedsak er rettet mot banker underlagt norsk regulering. Den samlede effekten av disse to forslagene kan bli at norske banker både får strengere kapitalkrav og et særnorsk beregningsgrunnlag. De konkurransemessige effektene av dette burde vært belyst.

DNB, Nordea, SpareBank 1 SR-bank, SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nord-Norge, Sparebanken Vest og Sparebanken Sør (nyfusjonert med Pluss Bank) foreslås som systemviktige av Finanstilsynet i denne høringen. Det foreslås at alle systemviktige institusjoner pålegges samme krav til buffernivå på 2 prosent. Det er imidlertid vesentlig størrelsesforskjell mellom bankene som foreslås som systemviktige. Målt i forvaltningskapital fremgår det av Finanstilsynets høringsnotat at DNB har opp mot 40 % av total forvaltningskapital, Nordea Bank Norge drøyt 10 %, mens de øvrige fem bankene som foreslås som systemviktige har en andel av total forvaltningskapital som samlet sett er på 10,2 %. Uavhengig av regioninndeling, vil DNB i de fleste regioner være største aktør. Konkurransetilsynet stiller spørsmål ved at eventuelle konkurransemessige virkninger av å rette identisk krav til buffernivå til aktører av så forskjellig størrelse ikke er omtalt. Tilsynet ønsker også en drøfting av om det kan skape konkurransevridninger at noen banker defineres som systemviktige, mens andre banker ikke faller inn under denne definisjonen.

Konkurransetilsynet har ikke grunnlag for å tilslutte seg Norges Banks synspunkt om at det kun er to banker som bør defineres som systemviktige, men tilsynet er enig med Norges Banks merknad om at en ved å definere et større antall banker som systemviktige kan bidra til å sementere eksisterende markedsstruktur. Dersom forbrukerne oppfatter en bank, som av myndighetene defineres som systemviktig, som "tryggere" enn øvrige banker, kan det medføre at disse bankene øker sin markedsandel selv om de gir dårligere betingelser enn mindre banker. Gitt Finanstilsynets definisjon av systemviktighet vil dette øke størrelsen og dermed systemviktigheten av disse bankene. Det er uheldig at de konkurransemessige effektene av dette ikke er belyst.

Norske myndigheter har lagt seg på en linje hvor nytt regelverk for finansinstitusjoner og verdipapirforetak innføres raskere enn i EU/EØS- området. Konkurransetilsynet vil sterkt anbefale at de samlede konkurransemessige virkningene vurderes før reglene blir besluttet.

Utover dette har Konkurransetilsynet ingen merknader.

Med hilsen

Gjermund Nese (e.f.)
avdelingsdirektør

<i>Mottaker</i>	<i>Postadresse</i>	<i>Poststed</i>	<i>Kontakt/e-post</i>
Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030 OSLO Norge	postmottak@fin.dep.no
<i>Kopi til:</i>			
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8014 Dep.	0030 OSLO Norge	postmottak@nfd.dep.no